

Nr 53.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till utförande av strandskydd på ön Ven; given Stockholms slott den 2 februari 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg, fråga om anslag till utförande av ett strandskydd på ön Ven samt anför.

Framställningar av fastighetsägare, länsstyrelse m. m.

I en till länsstyrelsen i Malmöhus län inkommen skrift ha *tre fastighetsägare* på Ven anfört i huvudsak följande.

På den del av ön Vens strandremsa, som är belägen söder om Kyrkbackens hamn, ligga ett 15-tal boningshus samt ett par obebyggda tomter. Framför fastigheterna mot sjösidan går en för fastigheterna gemensam enskild väg. Tidigare har framför vägen funnits en 15 à 20 meter bred grässlänt, vilken undan för undan bortspolats av vågorna. Fastighetsägarna ha försökt avvärja skador genom att anbringa cement- och stenbarriärer. Under hösten

Bihang till riksdagens protokoll 1951. 1 saml. Nr 53.

1948 inträffade emellertid två svåra stormar, vilka raserade strandskyddet totalt framför vissa fastigheter och spolade bort vägen på en sträcka av cirka 50 meter. Vid några av fastigheterna blevo även vattenbrunnarna förstörda. För särskilt ett par av fastighetsägarna föreligger nu stor risk att själva byggnaderna bli hotade i fall av ny storm. Det är oundgängligen nödvändigt att så snart som möjligt genom anläggande av ett sten- eller cementskydd förebygga ytterligare skador. Kostnaderna för ett dylikt arbete torde bli så stora, att de icke kunna bäras av vederbörande fastighetsägare. Flera av dessa äro mindre bemedlade.

I skriften hemställes, att länsstyrelsen måtte medverka till att bidrag av statsmedel måtte lämnas för utförande av ifrågavarande skydd.

Länsstyrelsen har i ärendet inhämtat utlåtanden från bl. a. statens geotekniska institut och landsfiskalen i Rönnebergs distrikt.

Statens geotekniska institut anför bl. a.

Strandplanet är uppbyggt av lätteroderat sandigt material, som intill strandlinjen är täckt av klappersten. Sjöbotten utanför stranden är långgrund. Erosionsskadorna på strandplanet uppkomma vid storm i förening med högvatten. Om inga skyddsåtgärder mot vågerosionen vidtagas, kommer med största sannolikhet erosionen att inom icke alltför avlägsen framtid rasera flera av byggnaderna på strandfastigheterna i södra delen av Kyrkbacken. Vid besiktning har visserligen konstaterats, att nya skyddsmurar på flera ställen börjat uppföras i stället för de gamla, av vågorna raserade. Dessa skyddsmurar äro emellertid, såsom erfarenheten visat, icke tillräckligt effektiva. Institutet föreslår, att man utmed hela den hotade strandsträckan i Kyrkbacken utlägger ett erosionsskydd i form av ett omvänt filter, bestående av underst ett 5 cm tjockt skikt av sand, däröver 10 cm grus, däröver 20 cm makadam och överst 30 cm sten.

Landsfiskalen i Rönnebergs distrikt anser, att vederbörande fastighetsägare med undantag av S:t Ibbs pastorat sakna möjlighet att med något mera betydande belopp deltaga i kostnaderna för ett skydd av ifrågasatt storleksordning. Därest statsbidrag icke utgår, torde vissa fastighetsägare på grund av ekonomiska skäl icke alls eller i varje fall icke i tillfredsställande omfattning kunna ordna något skydd.

I skrivelse den 19 december 1949 till Kungl. Maj:t har *länsstyrelsen i Malmöhus län* framhållit, att det ur allmän synpunkt måste betraktas som synnerligen angeläget, att berörda strandremsa skyddas mot fortsatt förstörelse samt hemställt, att medel måtte anvisas till utläggande av ett s. k. omvänt filter vid ifrågavarande strandsträcka. Länsstyrelsen upplyser, att den sökt utröna i vad mån kostnaderna för arbetet kunna bestridas i orten. Kommunalfullmäktige i S:t Ibbs kommun ha därvid förklarat sig icke kunna taga ställning till frågan, förrän besked erhållits, huruvida och i vad mån statsbidrag kan erhållas till företaget. Från S:t Ibbs pastorat såsom ägare till ett par av fastigheterna synes bidrag i någon utsträckning kunna påräknas. Övriga fastighetsägare torde sakna förmåga att deltaga i kostnaderna.

Enligt av länsstyrelsen sedermera förebragt utredning uppskattas kostnaderna för ifrågavarande arbete till 92 000 kronor. Beloppet kan visa sig otillräckligt om till följd av storm eller eljest svårare skador inträffa innan arbetet hunnit avslutas.

Yttranden.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Genom beslut den 28 april 1949 har Kungl. Maj:t medgivit länsstyrelsen i Malmöhus län att för utförande av strandskydd vid Lerbergets samhälle i Väsby socken använda vissa medel från den s. k. undsättningsfonden. Detta strandskydd utfördes under sommaren 1949. Vid i januari 1950 verkställd inspektion konstaterades, att de relativt våldsamma stormarna under hösten 1949 icke förorsakat några skador på de utförda skyddsanordningarna. Då ifrågasatta anordningar på Ven äro avsedda att utföras på samma sätt som vid Lerberget och då dessa, såvitt nu kan bedömas, synas fungera på ett tillfredsställande sätt, har styrelsen intet att erinra emot den föreslagna konstruktionen. Beträffande behovet av skyddsanordningarna vitsordar styrelsen, att erforderliga åtgärder snarast måste vidtagas om den bebyggda strandremsan närmast söder om Kyrkbackens hamn, på en sträcka av cirka 300 meter, skall kunna skyddas mot fortsatt förstörelse genom erosion. Styrelsen tillstyrker bifall till länsstyrelsens framställning.

Statskontoret. I det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen omnämnda ärendet angående utförande av strandskydd vid Lerbergets samhälle hade statskontoret i sitt utlåtande avstyrkt bifall till framställningen under framhållande av den prejudicerande betydelse ett beslut i positiv riktning skulle kunna erhålla. Med hänsyn till konsekvenserna av en statsbidragsgivning för här avsedda ändamål, torde frågan om statens bistånd och villkoren härför böra närmare utredas. Statskontoret förordar, att framställningen överlämnas till 1949 års jorderosionskommitté för att av denna tagas i beaktande vid fullgörandet av kommitténs utredningsuppdrag.

1949 års jorderosionskommitté anser det icke osannolikt, att det på ett tidigare stadium kunnat vara möjligt att hejda erosionen med mindre kostsamma medel än som nu föreslagits. Såvitt av handlingarna kan bedömas, har emellertid erosionen nu framskridit så långt och fått sådan katastrofartad omfattning och karaktär, att endast en mera radikal åtgärd kan avvärja ytterligare skadegörelse och skydda den bebyggda strandremsan mot fortsatt förstörelse genom erosion. Kommittén har sig icke beaktat, att något enklare erosionsskydd än det föreslagna skulle kunna vara tillfyllest, sedan skadan uppnått sin nuvarande omfattning.

Departementschefen.

Av utredningen i ärendet framgår, att strandbrinken närmast söder om Kyrkbackens hamn på ön Ven så småningom spolats bort av vågorna samt

att till följd härav ett 15-tal fastigheter hotas av att bli raserade därest icke effektiva åtgärder vidtagas för att förhindra fortsatt erosion. Strandremsan har ansetts lämpligen böra skyddas genom utläggande av ett s. k. omvänt filter. Kostnaderna härför ha uppskattats till 92 000 kronor. De enskilda ägarna av de hotade fastigheterna torde sakna ekonomiska förutsättningar att i någon nämnvärd mån deltaga i kostnaderna. S:t Ibs kommun, som icke berörts av den nya kommunindelningen, har endast omkring 760 innevånare och dess skatteunderlag uppgår till allenast cirka 12 500 skattekröner. Det synes mig med hänsyn härtill skäligen, att staten bidrager med större delen av kostnaderna för filtret. Jag föreslår, att statsbidraget bestämmas till 90 000 kronor. Enligt vad jag under hand inhämtat är kommunen villig att tillskjuta det belopp, som härutöver kan erfordras för skyddets anordnande. Kommunen förutsätter emellertid, att beloppet i förhållande till kommunens ekonomiska bärkraft icke kommer att bli av större storleksordning.

Då på riksstaten ej finnes något anslag, som kan disponeras för ifrågasvarande ändamål, torde ett särskilt anslag, benämnt Utförande av strandskydd på ön Ven, böra anvisas. Anslaget bör vara av reservationsanslags natur.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utförande av strandskydd på ön Ven* för budgetåret 1951/52 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Lennart Öhrström.